SREMSKOMITROVAČKI PORTAL
XVI divizije 8,
Sremska Mitrovica
E-mail: sremskomitrovackiportal@gmail.com
PIB: 112823842
Matični broj: 28334435
Poslovni račun: 265-3300310017858-77

Sremska Mitrovica, 09.11.2026

SAVETU ZA ŠTAMPU

Predmet: Izjašnjenje povodom žalbe br. 9321 Mirjane Marković u vezi sa tekstom „Nekoliko stotina građana prošetalo centrom Mitrovice u znak protesta“, objavljenim 13. februara 2025. godine na Sremskomitrovačkom portalu

Poštovani,

povodom žalbe Mirjane Marković, podnete zbog teksta čiji sam autor, dostavljam izjašnjenje i molim Komisiju da sporni sadržaj razmotri u celini, uz uvažavanje teme teksta, javnog interesa, političkog konteksta i razlike između novinarske kritike, satiričnog izražavanja i eventualnog povređivanja dostojanstva ličnosti.

Smatram da je za pravilnu procenu ovog slučaja neophodno odvojeno razmotriti navode koji se odnose na tekst i navode koji se odnose na fotomontažu, jer oni predstavljaju različite aspekte objavljenog sadržaja.

1. O temi teksta i javnom interesu

Tekst se odnosi na protestno okupljanje u Sremskoj Mitrovici, odnosno na događaj od javnog interesa. Mirjana Marković u njemu je pomenuta u kontekstu svog političkog angažovanja, aktivnosti u DSS-u i kandidature na lokalnim izborima, kao i profesionalnog angažovanja u gradskoj upravi za kulturu.

Njen pomen, prema tome, nije bio vezan za privatni život ili okolnosti koje nemaju veze sa temom teksta, već za njeno učešće u javnom i političkom životu.

Smatram da političko delovanje, javni nastupi i angažovanje u pitanjima od značaja za lokalnu zajednicu moraju ostati podložni kritičkom preispitivanju. Pravo javnosti da bude informisana ne obuhvata samo iznošenje činjenica, već i mogućnost njihovog komentarisanja i vrednovanja.

Istovremeno, svestan sam da politički angažman ne lišava bilo koga prava na dostojanstvo i zaštitu od neistinitih navoda. Pitanje je, međutim, da li konkretne formulacije u ovom slučaju predstavljaju nedopušteno narušavanje tog prava ili polemički izraz kritičkog stava o osobi koja učestvuje u javnom životu.

Molim Komisiju da ovu razliku uzme u obzir.

2. O izrazima „pesnikinja u pokušaju“ i „krade Bogu dane“

Podnositeljka žalbe posebno osporava formulacije „lokalna pesnikinja u pokušaju“ i „u gradskoj upravi za kulturu krade Bogu dane već dve decenije“.

Prvi izraz predstavlja vrednosnu i polemičku ocenu, a ne činjenični navod o formalnom obrazovanju ili profesionalnom zvanju podnositeljke žalbe. Njegova svrha bila je izražavanje kritičkog stava prema njenom predstavljanju u javnom prostoru.

Druga formulacija predstavlja idiomatski izraz kojim se izražava negativna ocena nečijeg profesionalnog angažovanja. Ne treba je tumačiti kao optužbu za krivično delo krađe, već u njenom uobičajenom, prenesenom značenju.

Ne smatram da činjenica da je određena formulacija ironična, podrugljiva ili neprijatna za osobu na koju se odnosi automatski znači da je prekršen Kodeks novinara i novinarki Srbije. Međutim, razumem da i vrednosni sudovi mogu biti neprimereni ako način na koji su izraženi nepotrebno ponižava pojedinca.

Zato ne tražim da Komisija navedene formulacije prihvati bez kritičkog razmatranja. Molim da ih proceni u kontekstu celog teksta, njihove veze sa javnom temom i granica dopuštene polemike.

Smatram da bi izdvajanje pojedinih rečenica, bez razmatranja njihove funkcije u celini objavljenog priloga, moglo dovesti do nepotpune ocene.

3. O položaju podnositeljke žalbe u javnom životu

Podnositeljka žalbe u svom obraćanju navodi da je aktivistkinja političke stranke i kandidatkinja na lokalnim izborima. Te okolnosti relevantne su za procenu prirode objavljenog sadržaja, jer ukazuju na to da je tekst pisan u kontekstu lokalnog političkog života.

Osobe koje aktivno učestvuju u politici moraju računati na to da će njihovi javni postupci, stavovi i angažovanje biti predmet kritike, uključujući i oštru polemiku i satiru.

To, naravno, ne znači da su takve osobe izvan zaštite Kodeksa. Njihov javni položaj nije opravdanje za proizvoljno vređanje, već okolnost koju treba uzeti u obzir prilikom procene da li je određeni izraz povezan sa javnim interesom i da li je prekoračio granice dopuštene kritike.

U konkretnom slučaju, smatram da je potrebno imati u vidu vezu između podnositeljke žalbe i događaja o kojem je tekst objavljen, kao i činjenicu da su sporne formulacije povezane sa njenim javnim i profesionalnim angažovanjem.

4. O fotomontaži i odgovornosti autora za vizuelni sadržaj

U vezi sa navodom o fotografiji, želim da budem jasan: lično sam postavio fotomontažu na kojoj je čoveku koji stoji pored podnositeljke žalbe dodata svinjska glava. Ne osporavam svoju odgovornost za postavljanje tog vizuelnog sadržaja.

Svrha fotomontaže bila je satirično komentarisanje političkog protesta i poruke učesnika, a ne predstavljanje montaže kao dokumentarnog prikaza stvarnog događaja. Njeno značenje treba razmatrati u okviru priloga uz koji je objavljena, imajući u vidu politički kontekst i poruku koju sam nameravao da prenesem.

Ipak, razlikujem nameru autora od mogućeg dejstva objavljenog sadržaja. Činjenica da je namera bila satirična sama po sebi ne isključuje mogućnost da vizuelni prikaz bude doživljen kao ponižavajući. Takođe, svestan sam da se odgovornost za vizuelni sadržaj ne može izbeći pozivanjem na slobodu izražavanja.

Ne mogu sa sigurnošću da potvrdim da li je fotomontaža u trenutku objavljivanja bila jasno označena kao takva. Zbog toga ne želim da pred Komisijom iznosim tvrdnju o njenom označavanju koju ne mogu pouzdano da potkrepim.

Molim da se ova okolnost proceni na osnovu dostupnog izvornog priloga i načina na koji je sadržaj zaista bio predstavljen čitaocima. Ukoliko iz dostupnog materijala proizlazi da razlika između dokumentarne fotografije i fotomontaže nije bila dovoljno jasna, smatram da je potrebno tu činjenicu razmotriti u skladu sa odgovarajućim pravilima Kodeksa.

Istovremeno, molim Komisiju da zasebno proceni pitanje označavanja fotomontaže i pitanje povrede dostojanstva. To što je potrebno razmotriti da li je vizuelni sadržaj bio dovoljno jasno označen ne znači da su automatski utvrđeni svi elementi druge povrede.

Ne tražim da Komisija zanemari moguće posledice vizuelnog prikaza, već da utvrdi njihovu prirodu i značaj na osnovu samog sadržaja, konteksta i načina objavljivanja.

5. O navodnoj povredi poglavlja V Kodeksa novinara i novinarki Srbije

Podnositeljka žalbe poziva se na tačke 1 i 3 poglavlja V Kodeksa novinara i novinarki Srbije.

Tačka 1 odnosi se na zabranu diskriminacije, između ostalog, na osnovu ličnih svojstava i političkog ili drugog mišljenja. Tačka 3 propisuje poštovanje principa nenanošenja štete ugledu i dostojanstvu ličnosti, kao i zabranu učestvovanja u širenju neistina ili kontinuiranom zlonamernom narušavanju reputacije osoba o kojima se izveštava.

Smatram da je potrebno ispitati da li sporni sadržaj ispunjava obeležja konkretne povrede, a ne zaključivati o tome samo na osnovu činjenice da je podnositeljka žalbe sadržaj doživela kao uvredljiv.

U pogledu teksta, molim Komisiju da utvrdi da li su sporne formulacije povezane sa javnom temom i predstavljaju vrednosne sudove ili su, s obzirom na svoj sadržaj i način izražavanja, prešle granicu dopuštene kritike.

U pogledu fotomontaže, prihvatam da se ona mora proceniti samostalno, uz uvažavanje činjenice da sam je lično postavio. Molim, međutim, da se utvrdi na koga se njen satirični prikaz neposredno odnosi, kakvu poruku prenosi i da li je, u okolnostima konkretnog slučaja, reč o kritici političkog događaja ili o neopravdanom ponižavanju osobe.

Ne smatram da javni interes automatski opravdava svaki oblik izražavanja. Smatram da javni interes, politički kontekst i satirična namera predstavljaju relevantne okolnosti koje Komisija treba da razmotri zajedno sa sadržajem i mogućim posledicama objave.

6. O navedenim krivičnim i parničnim postupcima

Podnositeljka žalbe navodi da su povodom objavljenog sadržaja podnete krivična i parnična prijava.

Ne osporavam njeno pravo da koristi pravna sredstva koja smatra primerenim. Ipak, samo podnošenje prijave ne predstavlja dokaz da je došlo do povrede Kodeksa novinara i novinarki Srbije.

Etička ocena objavljenog sadržaja i odlučivanje u sudskom postupku predstavljaju različita pitanja, koja se razmatraju prema odgovarajućim pravilima. Molim Komisiju da samostalno oceni predmetnu objavu, na osnovu sadržaja koji je dostupan obema stranama i relevantnih odredaba Kodeksa.

7. Zaključak i predlog Komisiji

Poštovani članovi Komisije,

sloboda novinarskog izražavanja obuhvata pravo na kritiku političkih aktera, polemiku i satiru. Istovremeno, ona podrazumeva i odgovornost autora za način na koji se izražava, kao i za tekstualne i vizuelne sadržaje koje objavljuje.

Smatram da se ovaj slučaj ne može pravilno oceniti samo na osnovu neprijatnosti koju su pojedini izrazi ili vizuelni prikaz izazvali kod podnositeljke žalbe. Potrebno je sagledati celinu objave, temu kojoj je posvećena, javnu ulogu osoba koje se u njoj pominju, prirodu spornih formulacija i stvarno značenje fotomontaže.

Ne tražim od Komisije da satiričnu nameru prihvati kao automatsko opravdanje za svaki objavljeni sadržaj. Tražim da se ta namera, zajedno sa ostalim relevantnim okolnostima, uzme u obzir prilikom donošenja odluke.

Predlažem da Komisija:

razmotri tekst u celini i u kontekstu političkog događaja o kojem govori;

razlikuje vrednosne sudove od činjeničnih tvrdnji i proceni njihove granice u konkretnom slučaju;

zasebno ispita navode o fotomontaži, uključujući njeno označavanje, poruku i moguće posledice po dostojanstvo osoba prikazanih na njoj;

oceni da li je utvrđena konkretna povreda odredaba Kodeksa na koje se podnositeljka žalbe poziva;

nakon razmatranja svih relevantnih činjenica i dokaza, donese odluku u skladu sa utvrđenim okolnostima i pravilima Kodeksa.

Smatram da ozbiljna etička procena mora istovremeno štititi dostojanstvo pojedinca i očuvati prostor za kritičko novinarstvo, političku polemiku i satirično izražavanje. Nijedna od tih vrednosti ne treba da bude unapred isključena, već njihovo međusobno usklađivanje treba da bude rezultat pažljive i nepristrasne procene konkretnog slučaja.

S poštovanjem,
Milan Milivojević
Autor teksta
Sremskomitrovački portal